

sale, adică a filosofiei; de îndată ce mințile elevilor vor fi destul de robuste pentru a asimila abstracțiunile de care aceasta știință nu se poate despărți.

Procedind astfel, elevii vor putea înțelege și mai ușor, și mai complet preceptele morale, și se va încunjura tot-odată primejdia creată de programul actual, care expune morala militară, un element atât de necesar educațiunii ostășești la desgustul îndrituit ce inspiră tuturor un lucru pe care nu-l înțelegi și pe care ești nevoit să-l repeți papagalicește, fiindcă ți se cere să-l știi.

O schimbare a programului de învățămînt în sensul indicat, e deci absolut necesară.

Sub-Locot. A. Vojen.

Istoria națională în Istoria universală

Raport adresat D-lui Ministru al Instrucțiunii publice
de G. I. Ionescu-Gion, Inspector general al Învățămîntului secundar, București 1900.

Dl. Ionescu-Gion deplînge modul cum se predă și se învață Istoria în Liceile noastre, supunîndu-se pe cît se poate mai mult Istoria universală, în legătura sa Istoria națională. După mai multe exemple, d-sa încheie :

„Aceste exemple și altele multe arată, D-le Ministru, că Istoria universală poate servi, în decursul celor 3 ani de studii liceale, a improspăta continuu, dezvoltîndu-le, cunoștințele ce elevii au despre Istoria patriei din clasa a IV-a primară și din clasa a patra gimnazială.

În limitele ce ni sunt permise de natura Istoriei noastre naționale, am ajunge și noi la aceeași țintă ca și istoricii și profesorii francezi și germani : am vorbi elevilor cît mai des de faptele cele mari ale strămoșilor și le-am înlesni privirea deplină a unor tabele din Istoria universală, și anume a acelorora în care ei ar vedea pe Romîni mergînd alături cu cele mai mari popoare europene, spre cinstea neamului și spre marele bine al omenirii.

Ast-feliu s-ar putea face Istoria națională în și prin Istoria universală“.

Dl. Vaschide publică în *Revue Blanche* din Paris un studiu asupra mișcării intelectuale din România.

Studiul ar fi bun dacă dl. Vaschide ar fi îngrijit măcar într-un cît-va corectura numelor românești, aproape toate schimonosite într-un chip îngrozitor. Așa Gheorghe Lazăr este dat ca Shearghe Lafar. Muntenia e scrisă Muntevia. C. Negruzzi devine C. Negruffi, iar pentru fiul său se găsește mai armonios a-l numi Negrulzi; N. Gane devine N. Sane; Duiliu Zamfirescu, Dusliu Tamfirescu; Convorbirele literare sună Convobici literari, și se laudă foarte mult minunata novelă *Busciana*. Cine o fi Voltrutfa, asta numai dl. Vaschide saū zațarul francez poate știe. Madamo Poni credem că desemnează pe d-ra Matilda Poni. Cincinat Panelescu, Raul Staori, Gh. dia Moldova, Flimon, Noltora, Sherea Dobrogeanu, Dumlrescu, Haralonel Lecea, Bengesca, Dalespa, Polipu Meciunești, Petrini Salalgi, Pamfirescu, Teobari, Grigoresco, Amon, Antactrino!! Lukian, Algrar Scorzescu, Aurel Condrec.

Credem că dl. Vaschide cînd a înșirat numele românești, a făcut-o spre a le face cunoscut Europei. Frumoasă cunoștință! Ne mirăm însă, cum de n-a fost pocit și numele autorului în ambrosiana. Articolul, credem, că i-ar fi plăcut tot atît de puțin precum va plăcea nenorociților autori, poeți, pictori, actori etc., sacrificați de d-lui pe altarul zețăriei.

X.

D-nul D. G. Boroianu profesor la seminarul Veniamin din Iași, a publicat un manual de *Drept bisericesc* în două volumuri, Iași 1899; cel I-iu cuprinde canoanele ce sunt explicări; cel al II-lea expune organizarea bisericei romîne. Lucrarea este meritorie și dă o icoană deplină a tuturor normelor diriguitoare ale bisericei ortodoxe romîne.

D-nul D. Maxim președintele Trib. Secția a II-a Iași, a scos la lumină o importantă broșură de Drept internațional, privitor la *Comisiunile rogatori*, despre care „Arhiva“ se va ocupa mai pe larg într-un număr viitor.